

En profunditat

L'estratègia europea de lluita contra la violència envers nens i nenes

Elda Moreno

*Cap del Servei d'Igualtat i Dignitat Humana
Consell d'Europa*

"El món és un lloc perillós. No a causa de les persones que fan el mal, sinó per les que miren i no fan res."

Albert Einstein

El Consell d'Europa va ser fundat el 1949 quan el món despertava de l'horrible malson de la Segona Guerra Mundial. L'Europa de 1949 era una Europa mutilada i amb profundes ferides. Al crit de dolor van seguir el crit de "mai més" i el compromís per la pau i la solidaritat. Aquest compromís va prendre la forma d'una organització de cooperació internacional, el Consell d'Europa, a qui es va encomanar la noble i difícil missió de reconstruir Europa sobre la base de tres valors fonamentals: els drets humans, la democràcia i l'estat de dret.

Per al Consell d'Europa, la lluita contra el maltractament infantil comença amb una tasca de sensibilització i de responsabilització de tots i cada un dels adults que envolten els 150 milions de nens que viuen als seus 47 països membres.

Per assolir aquest objectiu, el Consell d'Europa necessita consolidar el compromís dels seus estats membres amb els drets dels nens i les nenes. El punt de partida és que els nens¹ no són "miniéssers humans" amb "minidrets humans". Els nens són subjectes de dret i no simplement éssers desvalguts objecte de protecció. La lluita contra el maltractament infantil s'inscriu, doncs, en una política més àmplia que inclou la promoció i la protecció dels drets del nen.

Amb el llançament, el 2006, del seu programa "Construint Europa per a i amb els nens", el Consell d'Europa defineix els dos objectius principals de la seva acció.

El primer objectiu és el de promoure i protegir els drets de la infantesa i l'interès superior del menor en tota circumstància. Això es fa sobretot mitjançant la inclusió de la perspectiva de la infantesa en totes les polítiques sectorials (com la justícia, l'educació, la salut, l'esport, l'emigració, la família, les tecnologies de la informació i la comunicació, etc.). Cal igualment facilitar l'accés dels nens al coneixement i la defensa dels seus drets, així com a mecanismes de participació infantil.

El segon objectiu és el d'eliminar totes les formes de violència envers els nens. El nombre de nens víctimes de violència a Europa es compta per milions. A tots els

---

¹ El terme *nens* s'entén com a genèric de "nens i nenes".

països d'Europa sense excepció, els nens són víctimes de negligència, abandonament, explotació, exclusió, discriminació, abús i tortures. La violència és un fenomen complex que pot prendre formes molt diverses. Per eradicar-la, el Consell d'Europa segueix dues vies paral·leles. D'una banda, promou l'adopció d'estratègies nacionals integrals contra la violència. D'altra banda, estudia algunes formes específiques de violència (com l'assetjament escolar, la violència sexual o el càstig físic) i promou les mesures adaptades per combatre-les.

"Si l'única eina que tens és un martell, tots els problemes et semblaran claus."

Abraham Maslow, filòsof i psicòleg

Per assolir els dos objectius esmentats, el Consell d'Europa compta amb cinc eines importants.

La primera és el marc normatiu compost de convenis internacionals i de recomanacions adreçades als estats.

L'interès d'un conveni internacional és que, una vegada ratificat per l'estat, el seu contingut es converteix jurídicament en vinculant per a aquest. A través de la ratificació, els estats es comprometen a prendre totes les mesures enunciades al conveni, que sovint exigeixen la modificació de la legislació nacional, possibilitant l'harmonització dels marcs jurídics dels diferents països i facilitant la cooperació internacional.

El paper del nen en el si dels tractats del Consell d'Europa ha seguit la mateixa evolució que en el marc de l'Organització de les Nacions Unides (ONU).

En un primer moment, el nen és amb prou feines esmentat als tractats generals de drets humans i caldrà esperar fins a finals dels anys vuitanta perquè el nen i els seus drets es converteixin en protagonistes de tractats. Amb l'adopció, el 1989, de la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets del nen (CDN), es marca un gir cap a la percepció del nen com a subjecte de dret. Aquesta convenció influirà sobre els dispositius de futurs tractats que, a partir d'aquest moment, inclouran articles que reconeixen els drets i les necessitats específics dels nens. També sorgiran convenis l'enfocament principal dels quals serà la protecció del menor de certes formes de violència o en determinades circumstàncies.

Dit això, és important recordar que tots els tractats generals de drets humans protegeixen també els drets humans dels nens. Per exemple, el Conveni Europeu de Drets Humans amb prou feines esmenta el nen, però tampoc no inclou una nota a peu de pàgina indicant "només per a adults". Al contrari: els drets enunciats al conveni són garantits "a totes les persones", la qual cosa inclou els nens. A més, com el Tribunal ha tingut ocasió de constatar, aquesta garantia exigeix unes mesures adaptades, per exemple, a la situació de vulnerabilitat i a les necessitats específiques dels nens.

És interessant destacar tanmateix com els drets del nen i les seves necessitats específiques van guanyant terreny amb el temps analitzant, per exemple, les

diferències entre la Carta Social Europea de 1961 (que ja inclou una protecció especial per als nens) i la Carta Social Europea Revisada de 1996 (que millora la protecció reconeixent la vulnerabilitat dels menors)². Ni el Conveni per a la prevenció de la tortura de 1989 ni el Conveni per a la protecció de les minories nacionals de 1995 contenen una referència explícita als nens. Com veurem, això no impedeix als respectius comitès d'exigir als estats una sèrie de mesures específiques per als menors.

El Conveni sobre l'acció contra el tràfic d'éssers humans³ (de 2005) és un exemple important de penetració dels drets i les necessitats del nen en un tractat temàtic. El Conveni, que fa referència a la Convenció de les Nacions Unides sobre els drets del nen, exigeix als estats que tinguin en compte l'interès superior del menor víctima de tràfic i la seva vulnerabilitat. Això es reflecteix en les mesures d'assistència i tracte especials, així com en altres mesures preventives i repressives, com l'ús de circumstàncies agreujants per als delictes la víctima dels quals sigui un menor.

El nen i les seves circumstàncies han estat també objecte de convenis específics, alguns dels quals daten dels anys seixanta (Estatut jurídic dels nens nascuts fora del matrimoni), setanta (adopció) i vuitanta (reconeixement de decisions en matèria de custòdia).

A partir de 1996, apareixen tractats que s'inspiren en la Convenció de les Nacions Unides i en la jurisprudència del Tribunal de Drets Humans. Es pot destacar el Conveni sobre l'exercici dels drets del nen en els procediments de família⁴ (1996) i el Conveni que regula les ordres de contacte amb els nens⁵ (de 2003).

El Conveni per a la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual⁶ (el Conveni de Lanzarote de 2007) és un exemple perfecte del lloc que ocupen ara els drets del nen en el dret internacional. Es tracta d'un conveni que pertany a la nova generació que s'articula a l'entorn dels principis de prevenció, de protecció de les víctimes, de lluita contra la impunitat dels autors i de desenvolupament de mecanismes de cooperació internacional, mentre s'atribueix un paper important en diverses polítiques (justícia, educació, salut, serveis socials, mitjans) i diversos actors socials (ONG, defensors del menor, mitjans de comunicació, sectors del turisme, bancaris i noves tecnologies).

La segona eina serveix per comprovar si els països realment respecten els compromisos subscrits i per indicar-los com fer-ho. Es tracta de sistemes de seguiment entre els quals es troben el Tribunal Europeu de Drets Humans, el Comitè Social Europeu o el Grup d'Experts contra el Tràfic d'Éssers Humans. A través d'aquests veiem com els convenis s'apliquen a les realitats concretes d'un nen víctima de les pallisses del seu padrastre al Regne Unit, una nena emigrant sola mantinguda a presó en companyia d'adults a Bèlgica, als nens víctimes d'explotació laboral a Portugal o als nens víctimes de tràfic a Eslovàquia. El grup d'experts independents contra el tràfic d'éssers humans va visitar Espanya a finals del 2012 i

² Espanya ha ratificat la Carta de 1961 però no ha acceptat el sistema de reclamacions col·lectives ni ratificat la Carta revisada de 1996.

³ Ratificat per Espanya el 2009.

⁴ Firmat però no ratificat per Espanya.

⁵ Espanya no ha firmat ni ratificat aquest conveni.

⁶ Ratificat per Espanya el 2010.

l'informe amb les seves conclusions i recomanacions serà publicat el 2013. El Comitè de les Parts del Conveni de Lanzarote sobre la violència sexual envers els nens ha decidit donar prioritat al tema de l'abús sexual en el cercle de confiança del nen i està acabant actualment el qüestionari que va enviar als 24 països que ja l'han ratificat.

La tercera eina es defineix a partir del desenvolupament de polítiques transversals d'infantesa. Tots els països a Europa s'enfronten a desafiaments comuns que sovint travessen fronteres i solament poden resoldre's unint esforços. Per possibilitar l'intercanvi d'experiències i opinions, el Consell d'Europa ha creat espais on representants dels seus països membres troben solucions als problemes comuns, desenvolupant polítiques en l'àmbit de l'educació, la cultura, l'esport, la justícia, la joventut, la salut, la família, etc. A aquest treball contribueixen també experts independents, representants de la societat civil, defensors del menor i, des de 2009, nens també. La recomanació sobre la parentalitat positiva, les línies directrius sobre la salut enfocada en la infantesa, els programes d'educació als drets humans o la recomanació sobre els drets dels nens en centres d'acolliment són exemples del resultat d'aquest treball.

La quarta de les nostres eines ens permet ajudar els països a prendre les mesures necessàries per assegurar el respecte de les normes i el desenvolupament de polítiques i pràctiques respectuoses d'aquestes. A través dels programes de cooperació o assistència tècnica, assistim a governs i parlaments en la redacció de noves lleis (i fins i tot de constitucions), ajudem a examinar l'adequació de les lleis i dels mandats o pràctiques de les institucions democràtiques i a analitzar en profunditat la situació d'un país, identificant també solucions eficaces que podrien ser exportades a altres països.

En fi, el Consell d'Europa considera que, a més dels canvis en les lleis i les polítiques, és important obtenir un canvi en les actituds, les mentalitats i els comportaments. La nostra cinquena eina permet informar, sensibilitzar i apoderar el públic en general, les famílies, els nens i els professionals que treballen amb ells. A través de la formació de professionals i de la difusió d'informació i de materials de sensibilització, intentem arribar a un màxim d'institucions i persones possible. Gràcies a campanyes com "Jo tinc dret, tu tens dret, el/ella té dret, Aixeca la mà contra el càstig físic" o "UN de cada CINC" contra la violència sexual, el nostre missatge penetra jutjats, hospitals, escoles, centres d'acolliment, televisions, diaris i llars a tot Europa. Gairebé tots els materials es poden descarregar de la web www.coe.int/children. Des d'aquesta pàgina s'accedeix també a un joc en línia que ha servit a milions de nens a descobrir els avantatges i perills d'Internet (<http://wildwebwoods.org>).

La campanya "UN de cada CINC"

L'actual campanya "UN de cada CINC" contra la violència sexual ofereix un exemple perfecte de com el Consell d'Europa utilitza les diverses eines de què disposa per eradicar la violència. Partint del marc normatiu creat pel Conveni de Lanzarote contra l'explotació i l'abús sexual, la campanya mobilitza governs, parlaments, autoritats locals, mitjans de comunicació, xarxes professionals i la societat civil

proporcionant-los les ocasions, les informacions i els materials necessaris per contribuir de manera eficaç a la prevenció i a la denúncia de la violència, així com a la protecció de les víctimes.

L'abús sexual infantil és una realitat més quotidiana del que ens agradaria reconèixer. Alhora, és una realitat oculta. Ho és tant pel seu caràcter delictiu inherent (l'agressor intentarà per tots els mitjans que els seus actes no es revelin) com pel silenci a què les víctimes es veuen condemnades en experimentar sentiments de vergonya, por i culpabilitat. Aquest silenci és degut, per una part, a les estratègies de manipulació exercides per l'abusador i, per altra, a la situació d'indefensió en la qual els nens, nenes i adolescents víctimes es troben per motius evolutius i les limitacions pròpies de la seva edat. Algunes de les víctimes són tan joves que ni tan sols són conscients del que els està succeint, i en nombroses ocasions no saben a qui recórrer per demanar ajuda.

Hi ha diferents formes d'agressions sexuals. Algunes requereixen contacte físic, d'altres no. El ventall inclou la violació, els tocaments, l'assetjament sexual, la utilització del nen en espectacles o documents pornogràfics, la prostitució infantil, la sol·licitud indecent a un nen o la seducció verbal explícita, la realització d'un acte sexual o masturbació en presència d'un nen, la corrupció de menors...).

Segons les dades disponibles, s'estima que un de cada cinc nens a Europa és víctima d'alguna forma de violència sexual. Entre el 70% i el 85% dels casos, la víctima coneix l'autor dels actes de violència.

Les conseqüències de la violència sexual poden perdurar fins a l'edat adulta i poden afectar totes les dimensions i els aspectes de la vida dels nens, nenes i adolescents.

Encara que és difícil obtenir xifres exactes que mostrin la magnitud del problema, als tribunals arriben cada vegada més casos d'abusos sexuals comesos en orfenats, centres d'acolliment, internats, col·legis i altres llocs on els nens passen molt temps. Els llocs que manquen de les mesures de prevenció, protecció i vigilància adequades són contextos propicis per als agressors sexuals. Aquest risc s'incrementa especialment en els casos de nens, nenes i adolescents amb discapacitat, a causa que presenten més vulnerabilitat.

Es reu que solament un 10% de les agressions arriben a denunciar-se. Lamentablement, la revelació de la violència per part de la víctima no sempre hi posa fi. Amb massa freqüència, els nens també són víctimes d'un altre tipus de circumstàncies relacionades amb la resposta que els adults oferim en aquests casos: llacunes en la legislació, la falta de coordinació entre els professionals i els dispositius d'atenció directa als nens, nenes i les seves famílies, o una formació inadequada dels serveis judicials, socials i sanitaris. Aquesta falta de resposta unificada, qualificada i coordinada repercuteix en les víctimes que es pretén protegir i interfereix significativament en el seu procés de recuperació. La realitat contrasta amb el dret dels nens víctimes de violència sexual a rebre un tractament psicològic i mèdic adequat.

Els autors dels actes de violència sexual no sempre són adults. Els nens, nenes i adolescents poden tenir un comportament sexualment nociu. Tanmateix, els estudis mostren, per una part, que els programes de prevenció resulten eficaços per disminuir les probabilitats que aquest tipus de situacions es produeixin entre persones menors d'edat i, per una altra, que si un nen o adolescent agressor rep el tractament adequat, es redueix també la possibilitat de reincidència. La majoria dels nens que cometen actes de violència han estat o són ells mateixos víctimes d'abusos, maltractament infantil o rebuig.

L'entrada en vigor, l'1 de juliol de 2010, del Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual (conegut com "Conveni de Lanzarote") representa un avenç important en la prevenció de la violència sexual, la protecció dels nens i la lluita contra la impunitat.

El Conveni de Lanzarote proposa quatre tipus de mesures:

Primer tipus: les mesures l'objectiu de les quals és posar fi a la impunitat dels agressors, penalitzant totes les formes de violència sexual, estenent els terminis de la prescripció dels delictes, imposant sancions eficaces, permetent jutjar per delictes comesos a l'estranger (per lluitar contra el "turisme sexual").

Segon tipus: mesures de protecció: mesures d'allunyament, assistència social, mèdica, psicològica i jurídica, assessorament, telèfons gratuïts etc. També es prenen mesures per limitar l'efecte traumàtic dels procediments que segueixen la denúncia d'un cas.

Tercer tipus: mesures de prevenció: filtre de professionals en contacte amb els nens, tractaments per a agressors potencials, programes d'educació, formació i sensibilització (incloent-hi l'educació en la sexualitat).

Quart tipus: les mesures destinades a fomentar la cooperació entre els diversos actors socials i a involucrar els mitjans de comunicació, el sector dels negocis, les institucions de defensors del menor, la societat civil, les famílies i els nens.

Per fomentar la posada en pràctica de totes aquestes mesures, es va llançar, el 2010, la Campanya "UN de cada CINCO". Els seus objectius principals són:

- promoure la firma, la ratificació i la implementació del Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels nens contra l'explotació i l'abús sexual;
- alertar la ciutadania de la magnitud i gravetat del problema, proporcionant als nens, les seves famílies i als assistents i professionals en contacte coneixements i eines que permetin prevenir i denunciar la violència sexual.

A Espanya, la campanya està sent coordinada per la Federació d'Associacions per a la Prevenció del Maltractament Infantil (FAPMI), amb la col·laboració del Ministeri de Sanitat, Política Social i Igualtat i de diversos governs autonòmics.

S'han elaborat diversos tipus de materials de sensibilització i informació per als diferents grups als quals va dirigida la campanya. Es poden destacar els següents:

- manuals i fullets sobre el Conveni de Lanzarote que ajudaran parlamentaris i ONG a promoure la ratificació d'aquest instrument jurídic;
- publicacions i informes temàtics en els quals es posen en relleu els resultats d'investigacions, bones pràctiques i mesures innovadores per combatre la violència sexual;
- material adreçat a grups específics (parlamentaris, mitjans de comunicació, nens, pares, docents, treballadors socials, autoritats locals, etc.);
- una col·lecció de materials específics per a la prevenció i la detecció de l'abús dels més petits: la regla de Kiko. La col·lecció inclou un anunci adreçat als mitjans de comunicació audiovisuals (preferentment cadenes de televisió i Internet): un conte, una guia breu explicativa per a pares, mares i assistents, una guia didàctica per a educadors, una pàgina web específica amb informació i recursos, cartells i targetes (www.laregladekiko.org).

Des del Consell d'Europa s'insta les administracions locals i regionals a unir-se a la campanya informant i motivant els grups de treball i col·laborant amb els equips de la campanya a l'àmbit nacional en els seus respectius estats membres del Consell d'Europa. A l'àmbit local, s'han de promoure debats i seminaris amb els funcionaris locals amb competències en educació i protecció de la infantesa, els responsables de la presa de decisions, els mitjans de comunicació i les famílies, amb vista a teixir una xarxa de protecció sòlida i eficaç. Les administracions locals i regionals haurien de crear centres multidisciplinaris on col·laborin els diferents serveis de protecció i d'atenció a la infantesa i que serveixin de punt de trobada amb la societat civil, els equips d'investigació i de formació, així com amb les víctimes d'abusos i les seves famílies.

Les organitzacions no governamentals que promouen els drets de la infantesa tenen un paper clau per exercir a la campanya, ja que la seva contribució és de vital importància a l'hora de donar suport i mantenir unes relacions properes amb els pares i els nens i permeten una millor comprensió de les necessitats i mesures que han d'adoptar-se. Des del Consell d'Europa s'encoratja les organitzacions no governamentals a facilitar l'intercanvi d'informació mitjançant la difusió del material de sensibilització de la campanya i l'organització de seminaris i tallers de formació orientats a desenvolupar la capacitat de les autoritats locals i nacionals, els responsables de la presa de decisions, els funcionaris, els pares i els nens respecte a qüestions relatives als drets de la infantesa, la violència sexual contra els nens i la protecció dels nens, nenes i adolescents. S'encoratja, així mateix, les organitzacions i els grups de la societat civil a participar en la planificació i la posada en pràctica tant de campanyes nacionals com centrades en el seu àmbit d'actuació més pròxim, així com en la supervisió dels resultats. El Consell d'Europa està impulsant els grups

de la societat civil a assegurar que s'escoltin i es prenguin seriosament les veus dels nens.

El Consell d'Europa també ha convidat a les xarxes europees i nacionals de professionals que treballen en contacte amb els nens (en particular en els àmbits de la justícia, l'educació, els serveis socials i de la salut) per prestar assessorament, difondre informació i ajudar a formular i aplicar polítiques que contribueixin a eradicar la violència sexual.

Les aliances publicoprivades podran donar suport a la campanya ajudant a crear consciència a través dels seus propis cursos. Això podria fer-se, per exemple, mitjançant la difusió dels materials de la campanya a través de la indústria turística, de la moda, de l'edició i de la joguina, i també mitjançant les companyies aèries, les cadenes hoteleres i les empreses ferroviàries i de taxis. Hi ha un gran potencial per a la participació de proveïdors de serveis d'Internet, companyies telefòniques i llocs web importants a l'hora d'ajudar a crear i promoure un entorn en línia segur per als nens.

"L'art de l'estratègia és d'importància vital per al país. És el terreny de la vida i la mort, el camí de la seguretat o la ruïna."

Sun Tzu, militar, estrateg i filòsof xinès

Una de les conclusions que podem treure de tot el que precedeix és que hi ha una quantitat aclaparadora d'informació, d'eines i d'actors implicats en la promoció dels drets del nen i en la lluita contra la violència de caire internacional. Una altra conclusió és que hi ha un abisme preocupant entre aquest treball i la realitat dels professionals d'àmbit nacional. Des del Consell d'Europa, ens esforcem per establir un pont entre ambdós àmbits. Com qualsevol pont, ha de ser una construcció sòlida i còmoda que permeti transitar en ambdós sentits. El fruit de més de 60 anys de treball del Consell d'Europa, els principis que l'inspiren, així com les claus d'acció futura, es troben recollits en un text de referència: les línies directrius del Consell d'Europa sobre estratègies nacionals integrals per a la protecció de la infantesa contra la violència. Es tracta d'estratègies que, fundades en els drets del nen, estableixen les condicions necessàries per a una política sostenible, capaç d'adaptar-se a les circumstàncies canviants i de sobreviure als canvis polítics i de prioritats.

La idea de preparar aquestes directrius sorgeix d'una de les recomanacions de l'estudi que el professor Paulo Pinheiro realitza el 2005 per al secretari general de les Nacions Unides. La recomanació demana els països que adoptin estratègies o plans nacionals integrals de lluita contra la violència. Amb l'ajuda dels millors experts d'àmbit internacional, redactem un document que, a més de proposar solucions a problemes existents, explica com crear les condicions necessàries per a la renovació de les estratègies una vegada adoptades, fent dels drets del nen una constant que no es vegi debilitada per les variables dels contextos econòmics, socials o polítics.

Les directrius es basen en vuit principis generals (protecció contra la violència; dret a la vida, a la supervivència i el desenvolupament en la màxima mesura possible; no-discriminació; igualtat de gènere, participació del nen; obligacions de l'estat;

obligacions i participació d'altres actors, i interès superior del nen) i en quatre principis operatius (naturalesa multidimensional de la violència, enfocament integrat, cooperació transsectorial i enfocament multiactors). Aquests principis s'han generalitzat en tots els àmbits, incloent-hi les seccions sobre l'acció nacional, regional i local integrada; les mesures educatives i de sensibilització; els marcs jurídic, polític i institucional, i la investigació, recopilació i anàlisi de dades.

Les directrius impulsen la promoció d'una cultura de respecte dels drets del nen, basada en el coneixement profund dels drets del nen i en l'entesa de les vulnerabilitats i capacitats dels nens. Aquestes directrius van destinades principalment a tots els professionals que estan en contacte amb els nens i fomenten l'establiment de serveis i mecanismes adaptats als nens, creats per defensar els seus drets i vetllar pel seu interès superior.

En les recomanacions fonamentals de les directrius es fa una crida per a l'elaboració d'una estratègia nacional integrada dirigida a protegir els nens contra la violència. Aquesta estratègia s'entén com un marc multidimensional i sistemàtic integrat plenament en una política nacional per a la promoció i la protecció dels drets del nen, amb un àmbit temporal clar, objectius realistes, coordinats i supervisats per un organisme únic (quan sigui possible, de conformitat amb la legislació nacional i respectant la distribució de competències entre els diferents nivells de govern), amb el suport d'uns recursos humans i financers adequats, i basat en els coneixements científics actuals.

Encara que les directrius anaven adreçades en primer lloc als qui prenen les decisions a escala nacional, regional i local, aquestes també van destinades a tots els professionals que treballen amb els nens i per a aquests, així com a les famílies, a la societat civil, a les comunitats, als mitjans de comunicació i als nens mateixos. En fi, les directrius recomanen reforçar la cooperació internacional per prevenir la violència contra els nens a tot Europa.

Per Albert Einstein hi havia una força motriu més poderosa que el vapor, l'electricitat i l'energia atòmica: la voluntat. El Consell d'Europa va néixer de la voluntat de construir una Europa basada en els drets humans, la democràcia i l'estat de dret. El progrés ha estat immens, però l'actual crisi econòmica ha generat una profunda crisi social i política que de vegades fins i tot alimenta i deriva en una crisi de valors. Com tots sabem, els nens són les principals víctimes de qualsevol crisi i és precisament en aquests moments en què hem de reforçar la capacitat protectora dels governs i del teixit social, demostrant la seva eficàcia. Com també deia Einstein, *"la paraula progrés no té cap sentit mentre hi hagi nens infeliços"*.